

Dr. Richard Stephens, laureatul premiului Ig Nobel pe 2010 pentru cercetarea sa despre înjurături, este şef de lucrări la catedra de Psihologie, Universitatea Keele din Marea Britanie, unde conduce laboratorul de cercetare în psihobiologie al Şcolii de Psihologie. A mai câştigat premiul Wellcome Trust Science Writing 2014.

Richard Stephens

Oaia neagră

sau de ce uneori
e bine să fi rău



Traducere din limba engleză de
Corina Dobrotă

Editura și-a dat silință să se asigure că toate adresele de web menționate în această carte sunt corecte și active la data publicării. Totuși, editura și autorul nu au nici o responsabilitate pentru website-uri și nu pot garanta că un site va rămâne activ sau conținutul acestuia va rămâne relevant, decent sau adecvat. Editura a făcut toate eforturile pentru a marca toate cuvintele ce reprezintă mărci comerciale. Editura ține să precizeze, de asemenea, că prezența unui cuvânt în această carte, fie că are sau nu semnul de marcă înregistrată, nu afectează în nici un fel statutul legal al acestuia de marcă înregistrată. Editura a depus toate eforturile posibile pentru a-i identifica pe detinătorii drepturilor pentru materialele publicate în această carte. Orice eroare sau omisiune trebuie notificată în scris editurii, care va depune toate eforturile ca să remedieze situația pentru orice reprint sau viitoare reeditări.

INTRODUCEREA

Black Sheep. The Hidden Benefits of Being Bad

Richard Stephens

Copyright © 2015 Richard Stephens

Richard Stephens și-a afirmat dreptul de a fi identificat ca autor al acestei lucrări în conformitate cu prevederile

Legii drepturilor de autor, a desenelor industriale

și a brevetelor din 1988

INTROSPектив®

Introspectiv este o divizie a Grupului Editorial Litera

O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România

tel. 021 319 6390; 031 425 1619; 0752 548 372

Oaia neagră sau de ce uneori e bine să fii rău

Richard Stephens

Copyright © 2016 Grup Media Litera

pentru versiunea în limba română

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Coordonator editorial: Doru Someșan

Redactor: Carmen Ștefania Neacșu

Corector: Cătălina Călinescu

Copertă: Claudia Pascu

Tehnoredactare și prepress: Ofelia Coșman

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

STEPHENS, RICHARD

Oaia neagră sau de ce uneori e bine să fii rău /

Richard Stephens; trad.: Corina Dobrotă. –

București: Litera, 2016

ISBN 978-606-33-1039-3

I. Dobrotă, Corina

294.5

CUPRINS

<i>Mulțumiri</i>	9
<i>Prefață</i>	11
Capitolul 1. Promiscuitatea.....	17
Capitolul 2. Până la fund!	48
Capitolul 3. Al naibii de bine	82
Capitolul 4. Dă-i bătaie!	112
Capitolul 5. Închipue-ți	136
Capitolul 6. Mai mult stres.....	165
Capitolul 7. Pierdere de timp	196
Capitolul 8. Greu de ucis	224
<i>Index.....</i>	<i>251</i>

1

Promiscuitatea

Seara abia începuse la conferința anuală din 1983 a Asociației Urologilor Americani, desfășurată în Las Vegas, iar savanții și însoțitoarele lor își puseseră deja smochingurile și rochile de seară în aşteptarea dineului de gală. Ultima prelegere a zilei, „Terapia vasoactivă în disfuncția erectilă“, avea ca subiect un nou tratament al impotenței, tratament ce implica injectarea unui medicament direct în penis. Însă, aşa cum a remarcat Laurence Klotz, care a asistat la prelegerile și a scris apoi memorii pentru posteritate, modul de prezentare a rezultatelor cercetării a fost unic și memorabil (vezi Klotz, infra).

În timpul prelegerii, unii membri reflectau la faptul că autorul, profesorul G.S. Brindley de la Institutul de Psihiatrie de la King's College din Londra, purta o costumă extrem de neacademică în acea seară. Însă cu toții au uitat curând de acest lucru, căci o serie de imagini extrem de explicite au fost proiectate pe ecranul din amfiteatrul. Cantitatea și calitatea erecțiilor prezentate erau indisutabile, dar, în ciuda acestui fapt, oricine avea o doză sănătoasă de scepticism științific ar fi atras rapid atenția că imaginile în sine nu dovedesc mare lucru. Același gând părea să nu-i dea pace nici vorbitorului, care și-a surprins publicul cu ciudata întrebare: „Ar fi posibil ca o persoană normală să simtă excitație sexuală ca rezultat al ținerii unei prelegeri?“ Publicul a răspuns prin clătinări din cap, astfel

înțeleagând că nu există o reacție sexuală similară la un discurs medical sau științific. În următorul secol, în cadrul unei cercetări care urma să demonstreze că există o reacție sexuală la discursuri științifice, se alegea să se folosească un medicament numit apomorphină, care stimulează activitatea musculară și respiratorie. Această drogă este cunoscută și sub numele de „drogul lui Hitler“ și poate provoca convulsii și chiar moarte. Într-o studiu realizat de un cerc de cercetări din SUA, se constată că apomorphină provoacă erecții la 90% din bărbați și la 70% din femei. În următoarele ani, se încearcă să se dezvolte un medicament similar care să nu provoace efectele secundare ale apomorphinei. În 1992, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit sildafloxină provoacă erecții la 70% din bărbați și la 40% din femei. În următoarele ani, se încearcă să se dezvolte un medicament similar care să nu provoace efectele secundare ale sildafloxinei. În 1998, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit tadalafil provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2003, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit vardenafil provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2005, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit avanafil provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2007, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit dapoxetine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2009, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit flazoxidipine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2011, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit miroxidine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2013, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit vardenafil provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2015, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit dapoxetine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2017, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit flazoxidipine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2019, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit miroxidine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2021, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit vardenafil provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2023, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit dapoxetine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2025, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit flazoxidipine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2027, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit miroxidine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2029, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit vardenafil provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2031, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit dapoxetine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2033, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit flazoxidipine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2035, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit miroxidine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2037, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit vardenafil provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2039, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit dapoxetine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2041, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit flazoxidipine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2043, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit miroxidine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2045, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit vardenafil provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2047, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit dapoxetine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2049, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit flazoxidipine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2051, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit miroxidine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2053, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit vardenafil provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2055, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit dapoxetine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2057, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit flazoxidipine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2059, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit miroxidine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2061, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit vardenafil provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2063, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit dapoxetine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2065, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit flazoxidipine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2067, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit miroxidine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2069, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit vardenafil provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2071, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit dapoxetine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2073, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit flazoxidipine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2075, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit miroxidine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2077, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit vardenafil provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2079, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit dapoxetine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2081, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit flazoxidipine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2083, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit miroxidine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2085, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit vardenafil provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2087, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit dapoxetine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2089, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit flazoxidipine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2091, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit miroxidine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2093, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit vardenafil provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2095, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit dapoxetine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2097, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit flazoxidipine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei. În 2099, în urma unor cercetări realizate de un cerc de cercetări din SUA, se constată că un medicament numit miroxidine provoacă erecții la 70% din bărbați și la 30% din femei.

că prelegherea a continuat cu o răsturnare neașteptată de situație atunci când profesorul Brindley a anunțat că și-a injectat medicamentul în propriul penis, cu puțin timp înainte de începerea prelegerii.

Publicul abia procesase această informație șocantă, când profesorul în vîrstă și cu ochelari pe nas a coborât de la tribună și, spre surprinderea tuturor, și-a strâns pantalonii de trening în jurul penisului. Greu de spus dacă ceea ce a urmat a fost curaj sau nesăbuință. Nemulțumit pe deplin de demonstrație, Brindley a luat nemaiauzita hotărâre de a-și da jos pantalonii și lenjeria intimă, ca să expună mai bine impresionantele rezultate ale cercetărilor sale. Tipetele părții feminine din public nici măcar nu încetaseră cu totul când s-a îndreptat către rândul din față, cu pantalonii în vine, ca privitorii să aibă ocazia de a confirma ei însăși „gradul de turgescență”. Însă zarva devenise deja atât de mare încât, pe când se afla la jumătatea drumului, s-a răzgândit. Și-a tras înapoi pantalonii, s-a reîn tors la tribună și a încheiat rapid prelegherea, dar deja intrase în istorie. Astăzi, pagina de Wikipedia dedicată lui Giles Brindley menționează cum a rămas el celebru în primul rând pentru această preleghere extrem de neobișnuită și memorabilă, deși a înregistrat realizări într-o diversitate de domenii științifice.

Dar de ce reacția produsă a fost una de isterie? Din cauză că activitatea sexuală, în multiplele sale forme, a fost privită cu încruntare de către societate încă din vremurile biblice. De exemplu, în Geneza 38:9 citim: „Iar Onan, știind că sămânța n-are să fie a lui, vârsa sămânța pe pământ ori de câte ori se culca cu nevasta fratelui său, ca să nu dea sămânță fratelui său. Ce făcea el n-a plăcut Domnului, care l-a omorât și pe el“.

Pasajul descrie eforturile lui Onan de a evita să o lase gravidă pe cununata sa. Astfel s-a creat cuvântul „onanism“, care înseamnă masturbare, pasajul respectiv fiind frecvent interpretat

ca fiind împotriva acestei practici sexuale. Pasajul scoate în evidență atitudinea Bibliei, care consideră activitatea sexuală ca fiind negativă.

Totuși vremurile s-au schimbat, iar atitudinea față de sex s-a mai relaxat în timpul revoluției contraculturale din anii '60. Această mișcare atotcuprinzătoare a adus în atenția publicului noi genuri muzicale, o mai mare toleranță față de consumul de droguri recreaționale, politica radicală a feminismului, a libertății de exprimare și a drepturilor civile, simpatia crescândă pentru sentimentele prorevoluție și antirăzboi, precum și revoluția sexuală care susține sexul înainte de căsătorie și homosexualitatea. Astăzi, conținutul sexual a devenit parte integrantă din cultura majoritară, dar, cu toate acestea, în al doilea deceniu din secolul XXI, sexul încă este un subiect inconfortabil atunci când este menționat în public. În caz că vă îndoiați de acest lucru, aduceți-vă aminte de vremea când erați copii și urmărați un film la televizor cu părinții – acea senzație intensă, reciprocă și intergenerațională de jenă care cuprindea camera în timpul scenelor de sex. Orice are legătură cu sexul are un imens potențial de a pune oamenii în situații stânjenitoare – aşa cum a aflat un anume om de știință, care ar fi trebuit să știe deja acest lucru.

Episodul cu profesorul Brindley arată multe, printre care și faptul că știința nu e imună la tabuurile și politicile vremii. Totuși, pe măsură ce barierile din calea studiului sexului au căzut, inclusiv legalizarea unor acte sexuale care până nu demult erau scoase în afara legii, în zilele noastre știința sexului se bucură de un interes în creștere. Totul a început cu munca unor pionieri precum biologul Albert Kinsey în anii '40, ale cărui cercetări au dezvăluit predominanța controversată a unor practici sexuale considerate tabu în clasa de mijloc americană, precum masturbarea și sexul oral. Apoi a urmat, în anii '60,

echipa americană alcătuită dintr-un doctor și un psiholog, Masters și Johnson, care pentru prima dată au observat și au măsurat, îndeaproape și personal, activitatea sexuală umană în laboratorul lor.

Sfera studiilor efectuate azi se întinde de la a cere voluntarilor să vizioneze materiale erotice până la a-i pune să execute ei însuși acte sexuale în direct. Subiecții experimentelor au fost supuși la scanarea activității cerebrale, la teste psihologice și la multe altele în timpul și după partida de sex. Aceasta înseamnă că acum suntem în poziția de a avea mai multe cunoștințe științifice despre beneficiile și, în general, despre activitatea sexuală ca atare decât știam înainte. Și aici nu mă refer la evidențele beneficii reproductive ale sexului. Există multe efecte secundare utile (și altele mai puțin utile) ale intrării în starea de excitație sexuală. Să începem cu o întrebare simplă – v-ați întrebat vreodată ce se petrece în creierul dumneavoastră în timpul sexului?

Noi utilizări ale vechilor unelte

Cercetătorii de la Universitatea Stanford din California au dorit să studieze cum afectează excitarea sexuală diferențele zone din creier (vezi Arnow *et al.*, *infra*). Au făcut acest lucru într-un mod foarte direct – le-au cerut câtorva tineri să se uite la filme erotice în timp ce creierul le era supus unui test de **rezonanță magnetică funcțională**. Rezonanța magnetică se folosește de magnetizarea atomilor din corp pentru a crea imagini ale organelor interne. Rezonanța magnetică funcțională, sau RMNf, este o variantă îmbunătățită a acesteia care folosește nivelul oxigenului din sânge pentru a detecta modificarea activității din interiorul celulelor. O scanare RMNf a creierului arată

zonele din creier care se activează în timp ce oamenii execută diverse sarcini sau activități.

Filmele erotice utilizate în acest studiu înfățișau cupluri implicate în raporturi sexuale și felație. Cercetătorii nu erau siguri dacă să proiecteze mai multe filme erotice cu durata de două minute fiecare, sau un film mai lung cu durata de nouă minute, astfel încât au încercat ambele variante. După cum s-a dovedit, n-ar fi trebuit să se preocupe prea mult de acest aspect, întrucât excitarea sexuală s-a menținut în ambele cazuri pe toată durata proiecției. Filmele cu subiect sportiv s-au folosit ca termen de comparație. Acestea înfățișau secvențe de joc din fotbalul american și din baseball.

Într-un mod ingenios, o bandă electrică extensibilă destinată să măsoare tensiunea arterială a fost plasată pe penis pentru a oferi o măsurătoare obiectivă a nivelului de „interes fiziologic“ al tinerilor pentru filmele vizionate. Termenul tehnic utilizat pentru a denumi acest interes este **turgescență peniană**. Omul de știință din mine e încântat că există un termen științific adecvat pentru erecții și că acestea se pot măsura și compara, astfel încât cu cât e mai vizibilă erecția, cu atât scorul turgescenței peniene e mai ridicat. Reprezentarea grafică arată cum turgescența crește de fiecare dată când începe un nou film erotic (este vorba despre linia graficului care seamănă cu niște munți). În timp ce tinerii se aflau în interiorul scannerului uitându-se la filme, li s-a cerut de asemenea să apese pe un buton ori de câte ori considerau că o scenă este deosebit de excitantă – aceste apăsări pe buton sunt de asemenea reprezentate în cadrul graficului (sunt marcate ca A, B și C) și se poate observa că ele corespund într-o mare măsură cu momentele de excitare fiziologică.

Deci ce se întâmplă în creierul stimulat sexual? Zonele cerebrale care s-au activat în timpul excitării sexuale produse